

بسمه تعالی

پایان نامه تحصیلی جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته حسابداری

تحت عنوان:

حاکمیت شرکتی و تجدیدارائه‌های حسابداری

استاد راهنما:

دکتر محمد علی باقرپور ولاشانی

اساتید مشاور:

دکتر حسین اعتمادی

دکتر مهدی عمادی

پژوهش و نگارش:

مهدی امیدفر

بهمن ۱۳۹۰

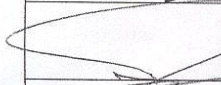

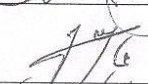
پایان نامه حاضر تحت عنوان: "حاکمیت شرکتی و تجدید ارائه های حسابداری" توسط مهدی امیدفر دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته حسابداری تهیه و به هیأت داوران ارائه گردیده، مورد تایید کمیته تحصيلات تکمیلی گروه می باشد. مدیر گروه حسابداری: محمد حسین ودیعی

امضاء

تاریخ دفاع: ۹۰/۱۱/۱. شماره: ۱۸۵. درجه ارزشیابی: ۱۸

غیر قابل قبول	قابل قبول	خوب	بسیار خوب	عالی
۱۲ کمتر	۱۲-۱۴	۱۴-۱۶	۱۶-۱۸	۱۸-۲۰

اعضاء هیأت داوران:

ردیف	نام و نام خانوادگی	هیأت داوران	مرتبه علمی	امضاء
۱	محمد علی باقرپور	استاد راهنما	استادیار	
۲	حسین اعتمادی	استاد مشاور	دانشیار	
۳	مهدی عمادی	استاد مشاور	استادیار	
۴	محمد رضا عباس زاده	استاد مدعو	استادیار	
۵	محمد جواد ساعی	استاد مدعو	استادیار	

تعهد نامه

اینجانب مهدی امیدفر دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری دانشکده علوم اداری و اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده پایان نامه "حاکمیت شرکتی و تجدیدارائه‌های حسابداری" تحت راهنمایی آقای دکتر محمدعلی باقرپور ولاشانی متعهد می شوم :

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهشهای محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد و مقالات مستخرج با نام « دانشگاه فردوسی مشهد » و یا « Ferdowsi University of Mashhad » به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تاثیر گذار بوده اند در مقالات مستخرج از رساله رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه ، در مواردی که از موجود زنده (یا بافتهای آنها) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه ، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است، اصل رازداری ، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج ، کتاب، برنامه های رایانه ای ، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد . این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
 - استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد.
- متن این صفحه نیز باید در ابتدای نسخه های تکثیر شده وجود داشته باشد .

تقدیم به:

اولین معلم دلسوزم در هنرستان ایمان و هنر

جناب آقای اکبری

و اولین الگوی دینی و درسیم

آقای دکتر محمد عرب مازار

همچنین اساتید خوب و مهربانم

آقای دکتر باقر پور و اعتمادی

تشکر و قدردانی

تمقیق ماضر تلاشی است بس ناچیز در راه شناخت یکی از موضوعات مطرح شده در زمینه رشته مسابرداری، که امید است نتایج آن نقش موثری در غنای هر چه بیشتر ادبیات مسابرداری این مرز و بوم داشته باشد.

اشخاص بسیاری در اجرای صمیم و موفقیت آمیز این تمقیق، اینجانب را یاری داده اند که بر خود لازم می دانم زحمات و مساعدت های بی دریغ ایشان را که برفاسته از جامعه دوستی است، ارج نهاده و سپاسگذار کوشش های وصف ناپذیر آنان در راه گسترش دستاوردهای علمی پژوهش باشم:

- استاد ممتزم، جناب آقای دکتر محمد باقرپور، که نه تنها در یادگیری مفاهیم مرتبط با تمقیق، بلکه در بهره بردن از صفات افلاقی نیکو؛ افتخار شاگردی ایشان را داشتم.
- استاد ممتزم، جناب آقای دکتر مسین اعتمادی (از دانشگاه تربیت مدرس تهران) که مشاوره این پایان نامه را قبول زحمت فرمودند. در تمام سفتی های این پایان نامه، نام ایشان باعث قوت قلب اینجانب بود. همچنین آقای دکتر مهدی عمادی که در بخش آماری پایان نامه کمک زیادی به این مقیر نمودند.
- اساتید ممتزم، آقای دکتر مواد ساعی و آقای دکتر ممدرضا عباس زاده، که با دقت زیاد، زحمت ارزیابی نهایی و داوری این پایان نامه را پذیرفتند.
- دانشگاه تربیت مدرس تهران به فصوص شفص آقای دکتر محمد آقای، که این مقیر را به عنوان دانشجوی مهمان پذیرفته و ممیت زیادی در حق اینجانب نمودند.
- سرکار خانم معصومه نجاری و آقای ممیت آتشی که در دسترسی به داده ها و راهنمایی های دوستانه، کمک شایان تومی به اینجانب نمودند. همچنین دوستان عزیزم از جمله آقایان مصطفی کامل، امسان مسینی و مصطفی باقری به خاطر کمک ها، حمایت ها و دوستی هاییشان سپاسگذارم.

در نهایت، وظیفه خود می دانم تا از تمامی بزرگوارانی که مجال برای ذکر اسامی آن ها نیست، ولی هر یک به نموی مرا یاری داده اند مانند کارکنان بخش های آموزش و کتابخانه تشکر نمایم و مراتب قدردانی و امتنان خود را ابراز دارم.

مهدی امیدفر

بهمن ماه ۱۳۹۰

حاکمیت شرکتی و تجدیدارائه‌های حسابداری

چکیده

این تحقیق به بررسی ارتباط میان خصوصیات حاکمیتی شرکت‌ها و تجدیدارائه‌های حسابداری می‌پردازد. انتخاب این موضوع به دلیل حجم گسترده تجدیدارائه‌ها در بازار سرمایه ایران می‌باشد. محققان معتقدند که تجدیدارائه‌ها نشانه مشهودی از کیفیت گزارشگری پایین شرکت‌ها می‌باشد. بدین منظور، مطابق تحقیقات گذشته و با در نظر گرفتن شرایط ایران یک سری از خصوصیات مهم حاکمیتی شرکت‌ها شامل ساختار هیات مدیره، ساختار مالکیت، ساختار حسابرسی و ساختار سرمایه به همراه ویژگی‌های مهم مالی آنها شامل خصوصیات سودآوری، نقدینگی، بازار و عمومی که می‌توانند کیفیت گزارشگری مالی را تحت تاثیر قرار دهند، انتخاب گردید تا به بررسی رابطه آنها با تجدیدارائه‌ها پرداخته شود.

مطابق اطلاعات استخراج شده از صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۳۸۸-۱۳۸۳، نتایج تحقیق نشان می‌دهد که تغییر مدیرعامل، تغییر حسابرس، تخصص صنعت حسابرس، اندازه حسابرس و بزرگترین سهامدار به همراه برخی خصوصیات مالی شرکت‌ها (شامل نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی، نسبت نقدینگی و اندازه شرکت) از عوامل موثر وقوع تجدیدارائه‌ها در بازار سرمایه ایران می‌باشند. بنابراین، یافته‌های این تحقیق، از این عقیده که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی راه‌آلجی برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌باشد، حمایت می‌کند. شواهد ارائه شده توسط این تحقیق، هم از بعد نظری و هم از بعد کاربردی دارای دستاوردهای مختلفی می‌باشد.

کلید واژه ها: حاکمیت شرکتی، تجدیدارائه‌های حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی.

فصل ۱ مقدمه و انگیزه تحقیق

۱ ۱-۱ مقدمه
۱ ۲-۱ معرفی و بیان موضوع
۴ ۳-۱ ضرورت انجام این تحقیق در بازار سرمایه ایران
۵ ۴-۱ روش تحقیق
۶ ۵-۱ نتایج کلی تحقیق
۶ ۶-۱ دستاوردهای بالقوه تحقیق
۷ ۷-۱ ساختار فصول آتی تحقیق

فصل ۲ مبانی نظری و بسط فرضیات تحقیق

۸ ۱-۲ مقدمه
۸ ۲-۲ مبانی نظری
۱۱ ۱-۲-۲ عواقب اقتصادی تجدیدارائه‌های حسابداری
۱۲ ۲-۲-۲ تجدیدارائه‌های حسابداری به عنوان مدیریت سود
۱۴ ۳-۲-۲ دلایل تجدیدارائه حسابداری
۱۵ ۴-۲-۲ حاکمیت شرکتی و کارکردهای آن
۱۷ ۳-۲ بسط فرضیات تحقیق
۱۷ ۱-۳-۲ ساختار هیات مدیره و تجدیدارائه‌های حسابداری
۱۸ ۱-۱-۳-۲ تمرکز قدرت
۱۹ ۲-۱-۳-۲ تغییر مدیر عامل
۲۰ ۳-۱-۳-۲ استقلال هیات مدیره
۲۲ ۴-۱-۳-۲ تخصص مالی
۲۳ ۵-۱-۳-۲ پاداش هیات مدیره
۲۴ ۲-۳-۲ ساختار مالکیت و تجدیدارائه‌های حسابداری
۲۷ ۳-۳-۲ ساختار حسابرسی و تجدیدارائه‌های حسابداری
۲۷ ۱-۳-۳-۲ نوع حسابرس

۲۹ ۲-۳-۳-۲ تخصص صنعت حسابرس
۳۰ ۳-۳-۳-۲ تغییر حسابرس
۳۰ ۴-۳-۲ ساختار سرمایه و تجدیدارائه‌های حسابداری
فصل ۳ مبانی و روش اجرای تحقیق	
۳۲ ۱-۳ مقدمه
۳۲ ۲-۳ تبیین و بسط مدل تحقیق
۳۵ ۳-۳ اندازه‌گیری متغیرها
۳۵ ۱-۳-۳ اندازه‌گیری متغیر وابسته
۳۵ ۲-۳-۳ اندازه‌گیری متغیرهای مستقل (حاکمیت شرکتی)
۳۶ ۱-۲-۳-۳ ساختار هیات مدیره
۳۶ ۲-۲-۳-۳ ساختار مالکیت
۳۷ ۳-۲-۳-۳ ساختار حسابرسی
۳۷ ۴-۲-۳-۳ ساختار سرمایه
۳۷ ۳-۳-۳ اندازه‌گیری متغیرهای کنترلی
۳۸ ۱-۳-۳-۳ عوامل سودآوری
۳۸ ۲-۳-۳-۳ عوامل نقدینگی
۳۹ ۳-۳-۳-۳ نیازهای تامین مالی
۳۹ ۴-۳-۳-۳ عوامل عمومی
۴۱ ۱-۴ مقدمه
۴۱ ۲-۴ روش گردآوری مشاهدات
۴۱ ۱-۲-۴ جامعه مورد بررسی
۴۲ ۲-۲-۴ دوره تحقیق
۴۲ ۳-۲-۴ روش تعیین نمونه
۴۴ ۴-۲-۴ روش جمع‌آوری داده‌ها
۴۴ ۵-۲-۴ روش آزمون فرضیه‌های تحقیق
۴۵ ۳-۴ آمار توصیفی
۴۵ ۱-۳-۴ مشاهدات پرت

۴۵ ۲-۳-۴ توزیع سال-صنعت مشاهدات جمع‌آوری شده
۴۸ ۳-۳-۴ متغیر وابسته
۵۰ ۴-۳-۴ متغیرهای مستقل
۵۰ ۱-۴-۳-۴ قدرت مدیرعامل
۵۱ ۲-۴-۳-۴ تغییر مدیرعامل
۵۱ ۳-۴-۳-۴ استقلال هیات مدیره
۵۲ ۴-۴-۳-۴ پاداش هیات مدیره
۵۲ ۵-۴-۳-۴ تخصص مالی هیات مدیره
۵۳ ۶-۴-۳-۴ سهامداران عمده
۵۳ ۷-۴-۳-۴ بزرگترین سهامدار
۵۴ ۸-۴-۳-۴ نوع حسابرس
۵۴ ۹-۴-۳-۴ تخصص صنعت حسابرس
۵۴ ۱۰-۴-۳-۴ تغییر حسابرس
۵۵ ۱۱-۴-۳-۴ نسبت بدهی
۵۶ ۱۲-۴-۳-۴ متغیرهای کنترلی

فصل ۵ آزمون فرضیات و نتایج تحقیق

۵۷ ۱-۵ مقدمه
۵۷ ۲-۵ بررسی همبستگی متغیرها
۶۰ ۳-۵ آزمون فرضیات تحقیق
۶۳ ۱-۳-۵ تمرکز قدرت
۶۳ ۲-۳-۵ تغییر مدیرعامل
۶۴ ۳-۳-۵ سهامداران عمده
۶۴ ۴-۳-۵ بزرگترین سهامدار
۶۵ ۵-۳-۵ نوع حسابرس
۶۶ ۶-۳-۵ تخصص صنعت حسابرس
۶۶ ۷-۳-۵ تغییر حسابرس
۶۹ ۸-۳-۵ نسبت پوشش بدهی

۶۹ ۹-۳-۵ نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی
۶۹ ۱۰-۳-۵ نسبت نقدینگی
۷۰ ۱۱-۳-۵ اندازه شرکت
۷۰ ۱۲-۳-۵ صنعت
۷۰ ۱۳-۳-۵ سال
۷۱ ۴-۵ آزمون‌های اضافی
۷۱ ۱-۴-۵ متغیرهای اصلی تحقیق
۷۲ ۱-۱-۴-۵ استقلال هیات مدیره
۷۲ ۲-۱-۴-۵ پاداش هیات مدیره
۷۲ ۳-۱-۴-۵ استقلال و پاداش هیات مدیره
۷۳ ۴-۱-۴-۵ تخصص مالی هیات مدیره
۷۳ ۵-۱-۴-۵ سهامداران عمده
۷۳ ۶-۱-۴-۵ تخصص صنعت حسابرسان
۷۴ ۲-۴-۵ متغیرهای کنترلی
۷۴ ۱-۲-۴-۵ تامین مالی جدید
۷۵ ۲-۲-۴-۵ تاثیر تعاملی متغیرها
۷۵ ۱-۲-۲-۴-۵ تاثیر همزمان قدرت مدیرعامل و بازده دارایی‌ها
۷۶ ۲-۲-۲-۴-۵ تاثیر همزمان تغییر مدیرعامل و بزرگترین سهامدار
۷۶ ۳-۲-۲-۴-۵ تاثیر همزمان بزرگترین سهامدار و اندازه شرکت
۷۶ ۴-۲-۲-۴-۵ تاثیر همزمان بازده دارایی‌ها و رشد فروش
۷۷ ۵-۲-۲-۴-۵ تاثیر همزمان بازده دارایی‌ها و جریان وجوه نقد عملیاتی منفی
۷۷ ۳-۲-۴-۵ تاثیر صنعت مالی
۷۸ ۳-۴-۵ متغیر وابسته
۷۸ ۱-۳-۴-۵ نماینده نخست: تجدیدارائه‌های با اهمیت
۸۰ ۲-۳-۴-۵ نماینده دوم: تجدیدارائه‌های منفی
۸۲ ۳-۳-۴-۵ نماینده سوم: مبلغ تجدیدارائه سود
۸۹ ۴-۳-۴-۵ نماینده چهارم: میزان تعدیلات سنواتی
۹۱ ۵-۳-۴-۵ نماینده پنجم: تعدیلات سنواتی با اهمیت

۹۳ ۵-۵ روایی پذیره‌های زیربنایی رگرسیون
۹۵ ۶-۵ نتیجه گیری
فصل ۶ خلاصه و نتیجه گیری	
۹۷ ۱-۶ مقدمه
۹۷ ۲-۶ جمع بندی نتایج
۱۰۲ ۳-۶ دستاوردهای کاربردی تحقیق
۱۰۳ ۴-۶ محدودیت های تحقیق
۱۰۴ ۵-۶ پیشنهادات برای تحقیقات آتی
۱۰۵ منابع و ماخذ
۱۱۴-۱۴۸ پیوست‌ها

شماره صفحه

فهرست جداول

۴۷ جدول ۱-۴ توزیع شرکت‌های پذیرفته شده و مشاهدات طی دوره تحقیق
۴۷ جدول ۲-۴ توزیع شرکت‌های پذیرفته شده و مشاهدات میان صنایع مختلف
۴۸ جدول ۳-۴ توزیع تجدیدارائه‌ها طی دوره تحقیق
۴۹ جدول ۴-۴ مشخصات تجدیدارائه‌ها میان صنایع مشمول در نمونه
۵۵ جدول ۵-۴ آمار توصیفی متغیرهای حاکمیت شرکتی
۵۶ جدول ۶-۴ آمار توصیفی متغیرهای کنترل‌کننده
۵۹ جدول ۱-۵ همبستگی یک دامنه متغیرها-روش پیرسن
۶۲ جدول ۲-۵ نتایج آماری حاصل از برآورد مدل تحقیق
۶۸ جدول ۳-۵ نتایج آماری حاصل از برآورد مدل تجدیدارائه‌های مثبت
۸۰ جدول ۴-۵ نتایج آماری با جایگزینی اولین نماینده متغیر وابسته در مدل اصلی - تجدیدارائه‌های با اهمیت سود.
۸۲ جدول ۵-۵ نتایج آماری با جایگزینی دومین نماینده متغیر وابسته در مدل اصلی - تجدیدارائه‌های منفی سود
۸۵ جدول ۶-۵ آمار توصیفی تجدیدارائه‌های سود حسابداری - میلیون ریال
۸۸ جدول ۷-۵ نتایج آماری با جایگزینی سومین نماینده متغیر وابسته در مدل اصلی - میزان تجدیدارائه سود
۹۰ جدول ۸-۵ آمار توصیفی تعدیلات سنواتی حسابداری طی دوره تحقیق - میلیون ریال
۹۲ جدول ۹-۵ نتایج آماری با جایگزینی چهارمین نماینده متغیر وابسته در مدل اصلی - میزان تعدیلات سنواتی
۹۴ جدول ۱۰-۵ نتایج آماری با جایگزینی پنجمین نماینده متغیر وابسته در مدل اصلی - تعدیلات سنواتی با اهمیت.
۹۶ جدول ۱۱-۴ خلاصه نتایج حاصل از برآورد مدل تحقیق برای متغیرهای اصلی تحقیق

فهرست پیوست‌ها**شماره صفحه**

۱۱۴ پیوست ۱- تعریف متغیرهای تحقیق
۱۱۷ پیوست ۲- آمار توصیفی متغیر قدرت مدیر عامل
۱۱۹ پیوست ۳- آمار توصیفی متغیر تغییر مدیرعامل
۱۲۱ پیوست ۴- آمار توصیفی متغیر استقلال هیات مدیره
۱۲۴ پیوست ۵- آمار توصیفی متغیر پاداش هیات مدیره
۱۲۶ پیوست ۶- آمار توصیفی متغیر تخصص مالی هیات مدیره
۱۲۸ پیوست ۷- آمار توصیفی متغیر سهامداران عمده
۱۳۰ پیوست ۸- آمار توصیفی بزرگترین سهامدار
۱۳۲ پیوست ۹- آمار توصیفی نوع حسابرس
۱۳۴ پیوست ۱۰- آمار توصیفی تخصص صنعت حسابرس
۱۳۶ پیوست ۱۱- آمار توصیفی تغییر حسابرس
۱۳۸ پیوست ۱۲- آمار توصیفی نسبت پوشش بدهی
۱۴۰ پیوست ۱۳- بررسی هم خطی بین متغیرها(آماره VIF)
۱۴۱ پیوست ۱۴- نتایج آزمون‌های اضافی مرتبط با متغیرهای اصلی تحقیق
۱۴۴ پیوست ۱۵- نتایج حاصل از اضافه شدن صنعت مالی به تحلیل‌ها
۱۴۷ پیوست ۱۶- بررسی نرمال بودن توزیع خطای مدل‌های رگرسیون چندگانه

فصل ۱

مقدمه و انگیزه تحقیق

۱-۱ مقدمه

این تحقیق به دنبال مطالعه تاثیر مکانیزم‌های مختلف حاکمیت شرکتی^۱ بر کیفیت فرایند گزارشگری مالی، از طریق بررسی ارتباط بین ویژگی‌های حاکمیت شرکتی (شامل ساختار هیات مدیره، مالکیت، حسابرسی و سرمایه شرکت) و تجدیدارائه‌های حسابداری^۲ در بازار سرمایه ایران می‌باشد. در این فصل ابتدا به بیان موضوع، انگیزه و ضرورت انجام تحقیق در بازار سرمایه ایران به عنوان یک بازار نوظهور (که از کثرت تجدیدارائه رنج می‌برد) پرداخته می‌شود. در ادامه به بیان نتایج کلی بدست آمده همچنین دستاوردهای بالقوه تحقیق پرداخته و در انتها نیز ساختار فصول آتی پایان نامه ارائه خواهد شد.

۲-۱ معرفی و بیان موضوع

اطلاعاتی که در بازار سرمایه وجود دارد راهنمای اصلی سرمایه‌گذاران برای اخذ تصمیمات اقتصادی مناسب است. یکی از منابع مهم اطلاعاتی سرمایه‌گذاران، اطلاعات حسابداری منتشره توسط شرکت‌های پذیرفته‌شده می‌باشد. انتشار اطلاعات حسابداری/مالی، پل ارتباطی میان سرمایه‌گذاران و بازار می‌باشد (شنکار^۳، ۲۰۰۸). این اطلاعات منعکس کننده عملکرد اساسی شرکت‌ها می‌باشد که به سرمایه‌گذاران در انجام بهترین سرمایه‌گذاری کمک می‌کند (بوشمن و اسمیت^۴، ۲۰۰۳). مطابق بند ۹ استانداردهای بین‌المللی:

"صورت‌های مالی یک ارائه ساختاری^۵ از وضعیت و عملکرد مالی یک بنگاه است. هدف صورت‌های مالی فراهم کردن اطلاعات درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریان‌های نقدی یک بنگاه است که برای دامنه وسیعی از استفاده‌کنندگان در اخذ تصمیمات اقتصادی

¹ - Corporate Governance

² - Accounting Restatements

³ - Shankar

⁴ - Bushman & Smith

⁵ - Structured Representation

مفید است. ... این اطلاعات همراه با سایر اطلاعات یادداشت‌های همراه، به استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی در پیش بینی جریان‌های نقدی آتی بنگاه و بخصوص زمان‌بندی و قطعیت آنها کمک می‌کند" (IAS^۱, 2007).

حال، اگر این اطلاعات نادرست و گمراه‌کننده باشد، می‌تواند باعث زیان سرمایه‌گذاران و کاهش اعتماد آنها به بازار سرمایه شود (بوشمن و اسمیت، ۲۰۰۳). بوشمن و اسمیت (۲۰۰۳) معتقدند که گزارشگری مالی از سه طریق موجب بهبود عملکرد اقتصادی می‌شود. نخست، گزارشگری مالی به مدیران و سرمایه‌گذاران در شناسایی و ارزیابی فرصت‌های سرمایه‌گذاری کمک می‌کند. دوم از طریق نقش حاکمیتی آن. به اعتقاد آنها، شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری لازم است؛ ولی برای اطمینان از تخصیص موثر منابع کافی نیست. برای مثال، بهبود حاکمیت می‌تواند موجب کاهش کسب منافع شخصی مدیران به ضرر سهامداران از شرکت شود. و سوم اینکه، اطلاعات حسابداری عملکرد اقتصادی را با کاهش ریسک انتخاب معکوس و نقدینگی ارتقاء می‌دهد. افشا به موقع اطلاعات حسابداری با کیفیت بالا، ریسک زیان سرمایه‌گذاران را به واسطه مبادله با سرمایه‌گذاران مطلع‌تر کاهش می‌دهد که منجر به جذب منابع بیشتری به بازار سرمایه و کاهش ریسک نقدینگی سرمایه‌گذاران می‌شود.

بدین ترتیب، طبق یک عقیده عمومی، گزارشگری مالی با کیفیت بالا یک عنصر مهم بازارهای سرمایه قوی و کارا به شمار می‌آید (ترنر^۲ و همکاران^۳، ۲۰۰۱). در سال‌های اخیر توجه زیادی به کیفیت سودهای حسابداری شده است. بر اساس تحقیقات قبلی نه تنها انتشار بلکه کیفیت اطلاعات مالی، بازار سهام را تحت تاثیر قرار می‌دهد (اندرسون و یون^۴، ۲۰۰۳). در همین حال، شواهد زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد شرکت‌های بورسی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، به دلایل متعدد، گزارشگری صادقانه‌ای انجام نمی‌دهند که وجود مدیریت سود^۵ و دستکاری نتایج مالی این موضوع را تایید می‌کند (برای مثال ببینید: اکسی^۶ و م.ه. ۲۰۰۳؛ چن^۷ و م.ه. ۲۰۰۶؛ صالح^۸ و م.ه. ۲۰۰۵؛ لو^۹ و

1 - International Accounting Standards

2 - Turner

۳ - از این به بعد، به جای کلمه "همکاران" از کلمه "م.ه" جهت اختصار در بیان استفاده می‌شود.

4 - Anderson & Yohn

۵ - دخالت هدفمند در فرایند گزارشگری مالی خارجی به قصد کسب برخی منافع شخصی (Schipper, 1989).

6 - Xie

7 - Chen

8 - Saleh

9 - Lo

م.ه، ۲۰۰۹؛ اقبال و استرونک^۱، ۲۰۱۰). این تحقیقات نشان می‌دهند که مدیران به دلایل مختلفی سعی دارند که واقعیت واقعیت اقتصادی شرکت‌شان را متفاوت جلوه دهند.

رواج فزاینده تجدیدارائه سود در سالهای اخیر در آمریکا، توجه قابل ملاحظه‌ای از طرف دانشگاهیان به خود جلب کرده است (GAO^۲, 2002؛ پلوملی و یون^۳، ۲۰۱۰). تجدیدارائه (یا ارائه مجدد) حسابداری، در واقع تصحیح اشتباهات حسابداری رخ داده شده بواسطه بی دقتی یا بوسيله مدیران فرصت طلب؛ توصیف می‌شود (بابر و م.ه، ۲۰۰۶) که توان تحت تاثیر قرار دادن اعتماد و تصمیمات ذینفعان را دارد (دزورت^۴، ۲۰۰۹). تجدیدارائه مالی، ضعف جدی گزارشگری مالی را نشان می‌دهد؛ که شرکت‌ها می‌پذیرند صورت‌های مالی قبلی قابل اتکا نیست. چنین وضعی دلایل و تاثیرات بالقوه مختلفی دارد که می‌تواند سلامت شرکت را تحلیل برده و سئوالاتی در خصوص درستی (سالم بودن) افرادی که گزارشگری، عملیات و میزان رعایت الزامات قانونی و اجرایی^۵ را تحت تاثیر قرار می‌دهند، بوجود آورد (دزورت، ۲۰۰۹).

اهمیت تجدیدارائه سود از طریق واکنش شدید بازار به اعلامیه‌هایی که یک شرکت قصد دارد از طریق آن سود منتشره قبلی را تجدیدارائه کند، آشکار می‌شود. شواهد نشان می‌دهد که شرکت‌ها پس از اعلام تجدیدارائه، با کاهش ارزش مواجه می‌شوند (برای مثال: ترنر و م.ه، ۲۰۰۱؛ پالمروز^۶ و م.ه، ۲۰۰۴؛ اخیجب^۷ و م.ه، ۲۰۰۵؛ کالن^۸ و م.ه، ۲۰۰۶). همچنین به نقل از ریچاردسون و م.ه (۲۰۰۲) شرکت‌هایی که تجدیدارائه می‌کنند، احتمال بیشتری دارد که درگیر دعاوی گروهی (دسته جمعی)^۹ شوند. می‌توان گفت شرکت‌هایی که مجبور به تجدیدارائه می‌شوند، مثال‌هایی از شرکت‌های با کیفیت سود پایین هستند (ریچاردسون و م.ه، ۲۰۰۲).

تحقیقات زیادی مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی را، راه‌های برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌دانند (برای مثال: اکسی و م.ه، ۲۰۰۳؛ لیگو^{۱۰}، ۲۰۰۳؛ لی^۱ و م.ه، ۲۰۰۷؛ اقبال و استرونک، ۲۰۱۰). در اغلب تحقیقات

1 - Iqbal & Strong

2 - General Accounting Office

3 - Plumlee & Yohn

4 - Dezoort

5 - Compliances

6 - Palmrose

7 - Akhigbe

8 - Callen

9 - Class Action Lawsuits

10 - Ligu

آشکار شده است که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی خوب، نظارت بیشتری بر فرایند گزارشگری مالی اعمال نموده و با سود گزارش شده‌ای که بار اطلاعاتی بیشتری دارد، مرتبط می‌باشند (ببینید: پرگولا^۲، ۲۰۰۶). برای مثال، افندی^۳ و م.ه (۲۰۰۴) دریافتند که شرکت‌های تجدیدارائه‌ای، ساختار حاکمیت شرکتی ضعیف تری داشته‌اند. همچنین موسسه معیارهای بین‌المللی حاکمیتی (۲۰۰۵)^۴ در آخرین بررسی جهانی‌اش دریافت، شرکت‌هایی که به لحاظ حاکمیت شرکتی رتبه پایین تری داشته‌اند، وقوع بیشتری از تجدیدارائه سود و تقلب دارند.

توجه قابل ملاحظه قانون‌گذاران، محققان، سرمایه‌گذاران و سایرین به موضوعات حاکمیت شرکتی در سال‌های اخیر نیز، گویای این مطلب است که مکانیزم‌های قوی حاکمیتی، رفتار فرصت طلبانه مدیریت را کاهش و در نتیجه کیفیت و اتکاء پذیری گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد. قانون‌گذاران معتقدند که این امر باعث حفظ و ارتقای اعتماد سرمایه‌گذاران نسبت به استحکام بازارهای سرمایه می‌شود (نیو^۵، ۲۰۰۶). مطابق با لیگو (۲۰۰۳)، می‌توان استدلال نمود که برای کاهش احتمال تحریف اطلاعات حسابداری، باید حاکمیت شرکتی بهبود یابد. هدف این مطالعه بررسی تاثیر عوامل مختلف حاکمیت شرکتی، به عنوان عوامل محدود کننده، بر وقوع تجدیدارائه‌ها در بازار سرمایه ایران می‌باشد. همانند مطالعه اقبال و استرونگ (۲۰۱۰)، در این تحقیق از ۴ معیار حاکمیت شرکتی در قالب دو دسته مکانیزم‌های داخلی (شامل: ساختار هیات مدیره و سرمایه) و مکانیزم‌های بیرونی (شامل: ساختار مالکیت و حسابرسی) استفاده می‌شود.

۱-۳ ضرورت انجام این تحقیق در بازار سرمایه ایران

همانطور که از ادبیات تحقیق می‌توان دریافت، اکثر تحقیقات مرتبط با تجدیدارائه‌ها پس از فروپاشی‌های مالی دهه پیش در آمریکا انجام شده است. توجه به این موضوع پس از فروپاشی‌های مالی، می‌تواند نشان دهنده نقش تجدیدارائه‌ها در کیفیت گزارشگری مالی و در نهایت ورشکستگی و فروپاشی شرکت‌ها باشد. همچنین تحقیقات نشان می‌دهند که رواج تجدیدارائه‌ها تا اندازه‌ای، یکی از عوامل وضع قانون ساربنز آکسلی (SOX^۶) بوده است (هنینگر^۷ و م.ه، ۲۰۰۹).

1 - Li

2 - Pergola

3 - Efendi

4 - Governance Metrics International

5 - Niu

6 - Sarbanes-Oxely Act (SOX)

7 - Heninger

اهمیت تجدیدارائه‌ها وقتی بیشتر آشکار شد که تحقیقات متعددی، عواقب اقتصادی مختلفی را برای شرکت‌های تجدیدارائه‌ای گزارش کردند (برای مثال: دسای^۱ و م.ه، ۲۰۰۶). بر این اساس، اکثر تحقیقات تا اندازه‌ای تجدیدارائه‌های سود را؛ اعلام رسمی شرکت مبنی بر انجام مدیریت سود در دوره پیش می‌دانند (برای مثال: ریچاردسون و م.ه، ۲۰۰۲؛ اگرآوال و چندها، ۲۰۰۵؛ کالین و م.ه، ۲۰۰۶؛ عبدالله^۲ و م.ه، ۲۰۱۰). بدیهی است هر اطلاعاتی که بتواند به پیش بینی رفتار مدیریت سود شرکت‌های تجدیدارائه‌ای کمک بکند، برای مشارکت‌کنندگان بازار سرمایه با ارزش خواهد بود (ریچاردسون و م.ه، ۲۰۰۲).

مطالعه اندکی در خصوص ارتباط بین مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی و تجدیدارائه‌های حسابداری در بین کشورهای توسعه یافته و بخصوص در کشورهای در حال توسعه صورت گرفته است (العباس^۳، ۲۰۰۹). تحقیق در این باره، می‌تواند به درکی از عوامل موثر بر ایجاد تجدیدارائه‌ها در بازار سرمایه ایران، به عنوان یک بازار نوظهور، در جهت بهبود شفافیت اطلاعاتی و در نتیجه کاهش زیان سرمایه‌گذاران در بورس اوراق بهادار (بوشمن و اسمیت، ۲۰۰۳) موثر باشد. از آنجائی که تجدیدارائه‌های حسابداری در بازار سرمایه ایران از کثرت زیادی برخوردار بوده^۴ و طبق بررسی انجام شده تحقیقی در خصوص عوامل تاثیرگذار بر آن انجام نشده است، می‌توان استدلال نمود که تحقیق در این رابطه ضروری بوده و نتایج آن می‌تواند به سرمایه‌گذاران برای تصمیم‌گیری بهتر کمک کند.

۴-۱ روش تحقیق

این تحقیق جزء مطالعات کاربردی است که مبتنی بر تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده از بورس اوراق بهادار تهران (به عنوان جامعه آماری تحقیق) می‌باشد. در این تحقیق نخست با استفاده از روش کتابخانه‌ای مبانی نظری مرتبط با موضوع تحقیق از منابع داخلی و خارجی استخراج و گزارش می‌گردد. سپس از طریق داده‌های مورد نیاز از جامعه آماری تحقیق (بر اساس نمونه‌گیری با اعمال شرط) طی دوره ۶ ساله تحقیق (۱۳۸۳-۱۳۸۸) به آزمون و تجزیه و تحلیل فرضیه‌های تحقیق پرداخته می‌شود. فرضیه‌های این تحقیق مرتبط با بررسی رابطه بین مکانیزم‌های مختلف حاکمیت شرکتی (ساختار هیات مدیره، مالکیت، حسابرسی و سرمایه) با تجدیدارائه‌های سود حسابداری می‌باشد. روش

1- Desai

2- Abdullah

3 - Al-abbas

۴ - مطابق اطلاعات جمع‌آوری و ارائه شده در فصل ۴.

مناسب برای آزمون مدل تحقیق استفاده از تجزیه و تحلیل رگرسیون (لجستیک و چندگانه) از طریق نرم افزار SPSS به روش اینتر^۱ می‌باشد. بر مبنای اطلاعات گردآوری شده از طریق تحلیل داده‌ها، صحت و سقم فرضیه‌های تحقیق آزمون و نتایج حاصله به کل جامعه آماری مورد نظر تعمیم داده خواهد شد.

۱-۵ نتایج کلی تحقیق

بطور کل نتایج این تحقیق نشان داد که عوامل حاکمیتی، خصوصاً ساختار حسابرسی، از عوامل تاثیر گذار بر وقوع تجدیدارائه‌های حسابداری در بازار سرمایه ایران می‌باشند. بنابراین یافته‌های این تحقیق، از این عقیده که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی راه‌های علاجی برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌باشد (اکسی و م.ه، ۲۰۰۳؛ لیگو، ۲۰۰۳؛ لی و م.ه، ۲۰۰۷؛ اقبال و استرونگ، ۲۰۱۰) طرفداری می‌کند. نتایج این تحقیق همچنین نشان می‌دهد برخی از خصوصیات مالی شرکت‌ها (شامل نسبت جریان وجه نقد عملیاتی، نسبت نقدینگی و اندازه شرکت) نیز با احتمال وقوع تجدیدارائه‌های حسابداری رابطه دارند.

۱-۶ دستاوردهای^۲ بالقوه تحقیق

این تحقیق، شواهدی از تاثیر مکانیزم‌های داخلی و خارجی حاکمیت شرکتی بر تجدیدارائه‌های حسابداری در محیط نهادی ایران فراهم می‌سازد. مطابق بررسی انجام شده، این اولین تحقیقی است که به تجزیه و تحلیل عوامل تاثیر گذار بر تجدیدارائه‌های حسابداری در محیط ایران و از معدود تحقیقات در بازارهای نوظهور در این ارتباط بشمار می‌آید. نتایج این تحقیق، بطور کل می‌تواند به درک عوامل تاثیرگذار (حاکمیتی و شرکتی) بر وقوع تجدیدارائه‌های حسابداری در بازار سرمایه ایران، به عنوان یک بازار نوظهور، کمک نماید. از این رو، نتایج این تحقیق باعث افزایش ادبیات تحقیق به ویژه در بازارهای نوظهور می‌گردد. همچنین با توجه به بدیع بودن این تحقیق در بازار سرمایه ایران، می‌تواند زمینه بررسی بیشتر این موضوع را برای محققان داخلی فراهم نماید.

از بعد کاربردی، با توجه به عدم تصویب قانون حاکمیت شرکتی در ایران، این مطالعه می‌تواند در جهت درک وضعیت کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها و شناخت ویژگی‌های موثر بر آن در ایران مفید بوده و به قانون‌گذاران در

¹ - Enter

² - Contributions

تدوین قوانین حاکمیتی موثر جهت جلوگیری از وقوع تجدیدارائه‌ها و بهبود کیفیت گزارش‌ها در بازار سرمایه کمک نماید. همچنین می‌تواند به سرمایه‌گذاران در جهت درک کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها و شناخت عوامل موثر بر آن کمک نماید؛ تا احتمالاً زیان کمتری از سرمایه‌گذاری شان متحمل شوند. در نتیجه بررسی و کشف عوامل موثر بر تجدیدارائه‌ها، می‌توان از وقوع رو به رشد آن در بازارهای سرمایه جلوگیری نمود، امری که می‌تواند باعث افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران به این بازار شود. در این رابطه می‌توان به گفته رئیس پیشین کمیسیون بورس اوراق بهادار آمریکا^۱ اشاره کرد که اذعان نمود، در سال‌های اخیر به دلیل تجدیدارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده، سرمایه‌گذاران زیادی متحمل زیان‌های مهمی شده‌اند(نقل شده از اکسیا،^۲ ۲۰۰۶). نتایج این تحقیق همچنین می‌تواند برای حسابرسان جهت درک عوامل موثر بر کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها مفید باشد تا بتوانند حسابرسی با کیفیت بالاتری را انجام دهند.

۱-۷ ساختار فصول آتی تحقیق

در ادامه پایان‌نامه، در فصل بعد به تشریح مبانی نظری همچنین بسط فرضیات مرتبط با تاثیر عوامل حاکمیتی بر ایجاد تجدیدارائه‌های حسابداری پرداخته می‌شود. فصل سوم، مبانی و روش‌های آزمون فرضیات تحقیق را مبنی بر اینکه چگونه معیارهای حاکمیتی و مالی شرکت‌ها وقوع تجدیدارائه‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهند، ارائه می‌شود. در فصل ۴ به بررسی آمار توصیفی متغیرها پرداخته شده است. در فصل ۵ ابتدا نتایج آزمون همبستگی میان متغیرها ارائه و سپس به آزمون مدل تحقیق از طریق رگرسیون لجستیک همچنین آزمون‌های اضافی جهت قابلیت اتکا به نتایج بدست آمده پرداخته می‌شود. و در نهایت در فصل ۶ جمع بندی و نتیجه‌گیری نهایی موضوع مطالعه ارائه خواهد شد.

1 - Securities and Exchange Commission(SEC)

2 - Xia